

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА РОБОТА
РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ**

Рівень освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціально-реабілітаційна робота релігійних організацій
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	3/5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу – ознайомити здобувачів освіти із соціально корисною діяльністю церков і деномінацій, розкрити сутність, зміст, форми й методи їхньої соціально-реабілітаційної роботи; підготувати майбутніх соціальних працівників до співпраці з релігійними організаціями як важливими системоутворюючими інституціями громадянського суспільства.

Завдання курсу: дисципліна спрямована на формування загальних компетентностей (вміти аналізувати соціально-реабілітаційну роботу релігійних організацій; знати витоки соціально-реабілітаційної роботи; спеціальних фахових предметних компетентностей (виявляти й оцінювати ситуацію; за необхідності розпочати, посилити, відновити, захистити чи довести до логічного завершення стосунки між людьми; оцінювати проблему, поставлену мету і способи її досягнення; вміти розробити план дій, спрямованих на відновлення або розвиток життєвих ресурсів і благополуччя людини; володіти організаторськими здібностями, високою загальною культурою, педагогічним хистом, бути комунікабельним, товариським, співчутливим, готовим до самопожертви; розглядати культурологічні проблеми сучасності з позиції духовних норм).

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та

невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності.

Спеціальні компетентності

СК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК 7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК 9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК 17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

СК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Програмні результати навчання

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

РН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

РН 18. Налагоджувати співпрацю з представниками різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

РН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

3. Структура курсу

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Загальні та теоретичні питання соціально-реабілітаційної роботи релігійних організацій			
1.	Соціально значуща діяльність релігійних організації України в сучасних суспільно-політичних умовах.	Усвідомлювати вагомість місії соціального служіння; вміти аналізувати функціональний простір релігійних організацій, який не обмежується рамками віроповчальної активності та культової практики.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
2.	Місія соціального служіння: історична ретроспектива.	Участь Церкви та деномінацій в облаштуванні внутрішнього устрою суспільств, у культуру яких вони інтегровані.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
3.	Акумулявання багатовікового досвіду соціальної роботи у створених Церквою власних соціальних вченнях.	Священні тексти різних релігій про необхідність займатися корисною для соціуму діяльністю.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
Змістовий модуль 2. Соціально-реабілітаційна робота релігійних організацій			
4.	Активізація соціально-реабілітаційної роботи діючих в Україні конфесій після відновлення Українською державою незалежності.	Вміти довести багатовекторність спрямування соціальної роботи Церкви.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
5.	Причетність релігійних організацій до вирішення	Аналізувати роботу, спрямовану на облаштування пунктів безкоштовного харчування та обігріву для нужденних,	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до

	проблем соціально незахищених верств населення.	організація літнього відпочинку для дітей з бідних сімей, дітей-сиріт та дітей-інвалідів, надання гуманітарної допомоги будинкам-інтернатам, створення при храмах і монастирях шкіл-сиротинців тощо.	практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
6.	Причетність Церкви до соціально-психологічної реабілітації наркотику та алкоголезалежних осіб, хворих на СНІД.	Вивчити й проаналізувати роль у цьому процесі релігійних організацій.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
7.	Духовна опіка громадян, котрі перебувають у виправних закладах.	Вивчити й проаналізувати роль у цьому процесі релігійних організацій.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
8.	Програми та проекти, напрацьовані церквами і деномінаціями.	Знання про: Адвентистська медична асоціація України, створена Українською Уніонною конференцією церкви адвентистів сьомого дня. За сприяння Української лютеранської церкви понад 20 років діє «Медична клініка на колесах». Українська греко-католицька церква долучилася до фундації недержавного пенсійного фонду, який провадить свою роботу з 2008 року.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
9.	Розгортання волонтерського руху релігійними організаціями.	Отримати знання про створення невеликих груп віруючих, які надають адресну соціальну, медичну та патронажну допомогу інвалідам, хворим, громадянам похилого віку, дітям-сиротам, опікуються засудженими в місцях	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання

		позбавлення волі.	індивідуальних завдань
10.	Зусилля конфесій на ниві боротьби з ВІЛ/СНІДом.	Аналіз «Концепції участі Церков та релігійних організацій України (ВРЦіРО) у протидії епідемії ВІЛ/СНІДу» та «Стратегії участі Церков та релігійних організацій України (ВРЦіРО) у протидії епідемії ВІЛ/снїду».	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
11.	Власні концептуальні доробки соціального спрямування українських Церков.	Українська православна церква Київського патріархату має у своєму арсеналі декларацію «Церква і світ на початку третього тисячоліття», адвентисти апелюють до «Основ соціального вчення Церкви християн Адвентистів Сьомого Дня в Україні».	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
12.	Вплив Революції Гідності та подальшої російської агресії на зміст та структуру соціально-реабілітаційної роботи релігійних організацій.	Знати про духовну і моральну підтримку Церкви учасникам протестних акцій. Захист монастирями мітингувальників від переслідувань з боку силовиків. Участь церковних лідерів у переговорному процесі: між опозиційними політиками та владою, проведом Майдану і громадським загалом, комунікування з Президентом України, представниками закордонних місій,	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
13.	Релігійні організації – генератор національних реформ у постмайданний період.	Долучення релігійних діячів до процесу конституційної реформи; підтримки медичної реформи, необхідності реформування системи пенсійного забезпечення тощо.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
14.	Участь релігійних організацій у подоланні	Забезпечення духовної опіки військовослужбовців на фронті, соціально-психологічної	Підготовка до практичного заняття,

наслідків російської агресії та тимчасової окупації українських територій на Донеччині та Луганщині.	реабілітації учасників АТО, облаштування тимчасово переміщених осіб із зони бойових дій, спростування завідомо неправдивої інформації, масово тиражованої ворогом стосовно України.	виконання індивідуальних завдань
--	---	----------------------------------

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	35
Контрольна робота	50
Самостійна робота	10
Індивідуальне заняття	5
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – екзамен.</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів, з них:</p> <p>50 балів за написання письмового екзамену;</p> <p>25 балів за поточне оцінювання;</p> <p>10 балів – за контрольну роботу;</p> <p>10 балів – за самостійну роботу;</p> <p>5 балів – за індивідуальне завдання.</p> <p>По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих у 5-бальній шкалі оцінок на практичних заняттях множиться на ваговий коефіцієнт 5, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 25 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	Повне та послідовне розкриття питань і завдань роботи.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (25+10+10+5).
Умови допуску до	Виконання 50 % завдань.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p style="text-align: center;">Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Бех І. Духовний пошук: сучасні наукові межі. <i>Педагогіка і психологія</i>. 2016. № 1. С. 5–14.2. Біблія або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту. Українське Біблійне Товариство, 1993. 959 с. + 296 с.3. Великий А. Релігія й церква – основні рушії української історії / Релігія в житті українського народу. Мюнхен – Рим – Париж : Спільне видання НТШ, УБНТ, УВАН, УВУ, 1966. С. 3–38.4. Закон України “Про свободу совісті та релігійні організації”. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=987-125. Лубський В. І. Релігієзнавство: підручник. Київ : Вілбор, 1997. 480 с.6. Лубський В., Козленко В., Лубська М., Севрюков Г. Історія релігії: навчальний посібник. Київ : Тандем, 2002. 640 с.7. Мартишин Д. С. Роль і місце християнських цінностей в системі суспільно-політичного розвитку сучасної держави. <i>Державне управління: удосконалення та розвиток</i>. 2016. № 10. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=14298. Палінчак М. М., Лешанич М. М. Мережа релігійних організацій в Україні: стан та перспективи розвитку. <i>Актуальні проблеми політики</i>. 2015. Вип. 55. С. 205–214.9. Релігієзнавство: навчальний посібник / [за ред. Мозгового Л. І., Бучми О. В.]. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 264 с.10. Релігійна мережа в Україні: стан і тенденції розвитку. <i>Релігія і влада в Україні: проблеми взаємодії</i>. Інформаційно-аналітичні матеріали до Круглого столу на тему: «Державно-конфесійні відносини в Україні, їх особливості і тенденції розвитку», 8 лютого 2011 року. Київ : Центр Разумкова, 2011. С. 3-30.11. Статистика релігійних організацій України. Сайт «Релігійно-інформаційна служба України». URL: http://risu.org.ua/ua/index/resources/statistics/12. Яремчук С. С. Особливості сучасної конфесійної структури України. <i>ВІСНИК НТУУ «КПІ»</i>. Політологія. Соціологія. Право. Випуск 3/4 (27/28). 2015. С. 90–96.13. Яремчук С. С. Стан і динаміка релігійної мережі незалежної України. <i>Грані</i>. 2016. № 9. С. 52–59.	

--

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Сабат Наталія Іванівна Викладачі ЗВО України, запрошені за попереднім погодженням
Контактна інформація викладача	+380986702613 nataliia.sabat@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення

	<p>оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами, накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf <i>Рекомендовані платформи:</i> українська освітня платформа Prometheus; безкоштовна освітня платформа Khan Academy; українська студія онлайн-освіти EdEra; онлайн-платформа Coursera.</p>

Викладач

Сабат Н. І.